

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED: Szerkesztőség: Deák Ferenc
u. 2. Telefon 13-33. - Kiadóhivatal:
Könyvtár és jegyiroda: Aradi
u. 8. Telefon 306. - Nyomda: Lőw
u. 19. Telefon 16-34. « « « « «

VASÁRNAP 1927 ÁPRILIS 3

III. ÉVFOLYAM, 78. SZÁM

MAKÓ: Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Uri u. 6. Telefon 151. szám. « » « »
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Szerkesztőség
és kiadóhivatal: Andrassy u. 25.
Telefon 49. szám. « « « « « « « «

Előfizetési ára havonta 3-20, vidéken és a fővárosban 3-60, külföldön 6-40 pengő. Egyes szám 16, vasár- és ünnepnap 24 fillér.

Finom kis cenzura.

Két hétig játszottak egy nagyon mulatságos, nagyon finom kis darabot az egyik budapesti színházban, kilencórai kezdettel, nagy sikerrel, tele házakkal. Két hétig nem volt ellene semmi kifogása sem a kritikának, sem a közönségnek, sem a rend, sem az erkölcs őreinek. És két hét után egyszerre csak hivatalosan letiltják a további előadásokat és kenyér nélkül az uccára tesznek ki egy sereg művészt és munkást. Majd eljátszatnak egy ellenőrző komédiát, amelybe a legnagyobb magyar újságíró és legnagyobb magyar színészt is bekérlik szakértőknek. És a legnagyobb magyar újságíró és a legnagyobb magyar színész tiltakozó szava nem esik annyira a latba, mint az ismeretlen kormányfőtanácsos és a másik ismeretlen főtisztviselő betiltó szava és Rákosi Jenő és Hegedüs Gyula a rövidebbet húzzák egy irodalmi és művészeti kérdés eldöntésében.

Maga Rákosi Jenő, aki egy egész, munkában és sikerben dus életet töltött a nemzeti irodalom és színpad szolgálatában, kénytelen keserűen bevallani: »A szabad művészeket szembeállították a kötött tisztviselői felfogással. A belügyminiszter a tisztviselők felfogásának szellemében döntött. Piripócsi dolog ez, kérem! Elég volt ebből a szakértősi játékból! Én többet nem megyek bele ilyen dologba!«

Rákosi Jenő nem megy, de majd megy és pedig ezer örömmel Pekár Gyula, Császár Elemér és a tiszta erkölcs és a tehetségmentes irodalom többi kipróbált matadora.

Más. Egy világhírű filmdrámát játszanak mostanában nálunk, amely az oroszok nagy folyójáról vette nevét, arról a hatalmas, mélabus folyamról, amelyet az orosz Tiszának nevezett el egyik új poétánk. Az egész világon a Volga hajósa ennek az elsőrendű amerikai filmnek a címe, csak nálunk történt meg vele az a különös baleset, hogy a finom kis cenzura nagyobb dicsőségére Visztulára keresztelték a Volgát, mert hát a Volga, az egy szovjetfolyó, míg a Visztula, az egy hazafias folyó. Ezek után új földrajzot kellene tanítani a magyar gyermekek számára, akik szegények, még mindig abban a téves hitben élnek, hogy a Volga valamivel nagyobb a Visztulánál.

Szó sincs róla, a magyar filmcenzura megcsinálta az új kánai csodát: a Visztula vizét a Visztula vizévé változtatta és hogy nemzeti függetlenségünket és önállóságunkat is kellőképpen megmutassa, a magyar használatra szánt filmen a lázadó proletár nem nyeri el az imádott hercegnő kezét, sőt Budapesten és a vidéken statáriális kivégzés vár a szerencsétlen fiatalemberre, aki az egész világon mindenütt másutt boldog hitvese lesz ifjú szerelmesének. Nálunk csak egy nagyhercegnek van joga ilyen filmboldogságra ezen a földön. *Finom kis cenzura.* De legalább megmutatja, hogy ő is tud valamit. *Ronthat, ha nem is teremthet száz világot s a nagy Volga folyamát kiméri.*

Más. A milói Vénuszt egy kirakatból bevittek a rendőrségre Pesten, a három gráciával és több más klasszikus, de pucér társnőjével együtt. De végül is fölmentették az erkölcselenség vádja alól és rövidesen szabadlábra helyezték. De a modern dámák ez egyszer alaposan bosszút állottak antik nővérük hivatalos meghurcolása miatt. Egy papirkereskedés kirakatában papírszalaggal áthuzott képet találtak a közerkölcs éber őrei. A papir-

szalag eltakarta a női alakot, úgy, hogy csak a fej látszott ki és a láb térdén aluli része kandikált ki alóla. És most idézzük a fajvédő ujság szavait: »A detektívek jelentése szerint ezek a képek módfelett felcsigázták a közönség érdeklődését és mindenki azt sejtette, hogy a papírszalag olyasmit takar, aminek látása az erkölcsvédelmi rendeletbe ütközik. Pedig a

nők, amelyeket (így írja a fajvédő lap valószínűleg mohamedán vallású munkatársa) a levelezőlapok ábrázoltak, teljesen korrektül fel voltak öltözve, úgy, hogy semmi kifogásolni valót sem találhattak rajtuk.

Mit csinálna ma a finom kis cenzura Monna Vanna asszonysággal? *Opasno je van se nagnuti!*

A román király állapota válságos?

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Belgrádból jelentik: Bukarestből Ferdinánd román király állapotáról ma csak a hivatalos orvosi jelentés érkezett be, mely szerint a hőmérsék 36.4, az érverés 80, a lélekzés 26 percenkint. Az esti órákban Belgrádban az a hír terjedt el, hogy Sándor király öt órákor elutazott

Bukarestbe. Ebből arra következtettek, hogy a román király állapota ismét válságosra fordult. A jugoszláv király utazásáról azonban hivatalos jelentést adtak ki, amely szerint a király nem Bukarestbe, hanem vidéki kastélyába, Topolára utazott. Ennek dacára kételkednek Belgrádban a kedvező bukaresti hírekben.

Bethlen István gróf miniszterelnök Rómába utazott.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Hetek óta tartó előkészítés után Bethlen István gróf miniszterelnök elindult Rómába, ahol Mussolinivel, az olasz kormány fejével fog tárgyalásokat folytatni a fiumei magyar kikötő ügyében. A tárgyalások fontosabb része azonban az, amely politikai kérdéseket ölel fel és amely során előreláthatólag döntőbírósi és barátsági szerződés jön létre Olaszország és Magyarország között. A miniszterelnök ma délután félhat órákor indult el a Déli vasút pályaudvaráról kíséretével. Vele utazik felesége, Bethlen Margit grófnő, azonkívül Khuen-Héderváry Sándor gróf meghatalmazott miniszter és rendkívüli követ, a külügyminiszter helyettese, aki szintén feleségével együtt kíséri el útjára a miniszterelnököt. Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy egyidejűleg Prónay György báró mi-

niszterelnökségi államtitkár is szabadságra megy, aki ugyancsak Olaszországban tölti szabadságidejét. Beavatott körök szerint Prónay báró is résztvesz azokon a tárgyalásokon, amelyeket Bethlen Mussolinivel folytatni fog.

A miniszterelnök utazását Olaszországban igen nagy érdeklődés előzi meg és az olasz sajtó a miniszterelnök utazásának igen nagy jelentőséget tulajdonít. Mussolini miniszterelnök az olasz határig szalonkocsit bocsájt a miniszterelnök és kísérete rendelkezésére, akit a határon Durini di Monza gróf budapesti olasz követ fogad, aki már tíz nappal ezelőtt Rómába utazott az utazás technikai részének előkészítésére. A miniszterelnök római útját magyar politikai körök is nagy figyelemmel kísérik és azoktól messzemenő külpolitikai eredményeket várnak.

Meghalt Prohászka Ottokár.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári megyéspüspök szombaton délután, néhány perccel háromnegyedkettő előtt, tíz óráig tartó eszméletlen agonizálás után, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, a budapesti központi papnevelő intézetben meghalt.

Prohászka püspök halála mérhetetlen veszteséget jelent az egész katolikus egyháznak, de különösen érzékenyen sújtja a magyar katolicizmust, amelynek ékes szava, nagy tudású, igazi hivatott vezére volt. Pályája gyönyörű papi karrier; 1858 október 10-én született Nyitrán, egyszerű szülők gyermeke. Iskoláit Nyitrán, Kalocsán és Esztergomban végezte. Szorgalmával, tehetségével már az elemi iskolában feltűnt. Ezért vitték el Rómába, ahol a Collegium Romanum növendékeként fejezte be egyetemi tanulmányait. Esztergomba hívták meg tanárnak, miután 1881-ben pappá szentelték. Az esztergomi teológián volt a hit-tudományok tanára. 1904-ben a budapesti egyetemen nyert katedrát és 1905-ben elnyerte az ország legszegényebb püspökségét, a székesfehérvárit. Tagja volt a tudományos akadémának és akkor már Magyarország legnagyobb egyházi szónokának tartották.

Prohászka Ottokár

a magyar katolikus egyház reformátora

volt, aki egészen új világszemléletet teremtett a teológiában és a tudományok legmodernebb eredményein keresztül, sőt azok segítségével jutott el az evangéliumi igazságok igazolásához. Hatalmas, sokoldalú tudással, bensőséges hitté vált meggyőződéssel szolgált az egyház ügyét, egész életében nevelt, tanított, mert úgy érezte, hogy a magyar katolicizmusnak új, erős, tanult, lelkes és hívő generációra van szüksége. Szava sohasem volt a pusztába kiáltott szó, táborában gyűlt össze lassankint az egész katolikus magyarság.

Éppen ezért jelent országos gyászt tragikus halála, amely hivatása teljesítése közben érte és csudálatos összhangban áll egész életével. Ott esett össze az egyetemi templom szószékén, ahonnan lelkes konferencia-beszédét tartotta. Hűdés érte, amely baloldalát megbénította. A templomból a szeminárium egyik egyszerűen butorozott szobájába szállították és betegágyánál azonnal megjelentek orvosai.

Az első roham után eret vágtak a püspökön, aki látszólag jobban lett, eszméletét nem veszítette el. Orvosai bíztak abban, hogy felépül, mert az érvágás után agyvérzése megszűnt.

Éjtélkor azonban újabb roham érte és elvesztette eszméletét.

Hiába alkalmaztak az orvosok injekciókat, egy pillanatra sem tért magához.

Prohászka püspök betegségének híre villám-